

Irodalmi Értesítő.

Angolország történelme a legrégebb időktől az új korig. Irta dr. Lázár Gyula tanár. Dr. Lázár Gyula, a kolozsvári állami tanítónő-nevelő intézet tanára már több kisebb és nagyobb történelmi munkát adott közre. Terjedelmes kötetekben megírta az osmán birodalom történelmét és ezelőtt egy pár évvel az orosz birodalomét. A most megjelent mű méltán sorakozik az elébb említettekhez, négy vaskos kötetben tárgyalva a világ egyik legmiveltebb nemzetének történelmét. Nem a mi feladatunk e munkát egészében méltatni. A mi benne minket közelebről érdekel, az az angol reformáció történelme. A legtöbb kézikönyvben az angol hitjavítás magyarázata: hogy VIII. Henrik első nejétől el akarván válni, emiatt a pápával meghasonlott és a róm. kath. egyháztól elszakadt. E munka igen helyesen Wyckliffe fellépésére és tanainak mély hatására vezeti vissza azt a szellemet, mely Angliában a 16-ik százévben a hitjavítást létrehozta és a mely ennek megerősítésére eszközül használta fel az állami politika-kinálta alkalmakat. A hitjavítást tárgyzó fejezetek valamint az egész mű érdekesen van megírva, úgy hogy az olvasó a legnagyobb készséggel követi az író Anglia oly gazdag történelmének különböző változatain keresztül.

Derzsi János emléke. Kiadja az Unitáriusok egyh. képv. tanácsa. Az unitáriusok egyik jóltevője felett mondott beszédekét s alapítványa leírását tartalmazza a Ferencz József püspök által írt előszóval.

Hangulatok czimen *Szabolcska* Mihály egy kötet lyrai verset fog kiadni. A kik olvastak Szabolcska költeményeiből, sietni fognak újabb kötetét megszerezni. Oly üde költészet ömlik verseiből, melyet kevés költőnél találhatni. A kötet ára fűzve 3 korona, diszkötésben 5 korona. Megrendelések „Szabolcska Mihály“ czimen Szász-Régenbe küldendők.

A Theol. ismeretek tárából Zoványi Jenő theol. m. tanár, kolozsvári ref. lelkész szerkesztésében megjelent a III-ik fűzet ugyanazzal a gondossággal szerkesztve mint az elébbiek. E fűzetekben a szabadelvű theologusok éppen úgy helyet foglalnak mint az orthodoxok. A III-ik fűzettől a kiadást is a szerkesztő vette át. Ennélfogva az előfizetések 5 frtban hozzá küldendők.

Pál apostol élete és levelei czimű munkából dr. Masznyik Endre pozsonyi theol. akad. r. tanártól megjelent az I. és II-dik fűzet. Nagy tanulmánydolgozott munka. Alkalmilag visszatérünk rá. Ára 3 frt. fűz. 35 kr.

Nemzeti iskola czimen *Benedek Elek* tanügyi hetilapot indított Gaal Mózes s több jeles munkatárs közreműködése mellett. Ára 4 frt.

Tanügyi tanácskozó című hetilap indult meg *Kádár János* tanár szerkesztésében Deésen. A megyei tanítóegylet alig tehette volna a lapot jobb kezekbe.

Éppen most jelent meg a *Fiatalság barátjának* egy újabb száma a *Dávid F.* egylet kiadásában, versekkel, elbeszélésekkel, mulatságokkal, apróságokkal. Ára 10 kr.

A „*Protestáns Pap*“ 1893. évi 12-ik száma bő tartalommal jelent meg. A „*Protestáns Pap*“ 1893. XIV-ik évfolyama közölt 12 vallásos tartalmu költeményt; 18 cikket a gyakorlati lelkészet köréből; 57 ünnepi és közvasárnapi egyházi beszédet; 4 szertartási és 15 halotti beszédet, ezeken kívül még: rendes rovatai a „Törvények és rendeletek tára“, „Irodalom“, „Különlélék“ (Kérdések és feleletek a gyakorlati lelkészet köréből.) A „*Protestáns Pap*“ az 1894-ik évvel a XV-ik évfolyamba lép. Programja marad a régi. Előfizetési ára 4 frt, félévre 2 frt. Az előfizetések a szerkesztőkhöz (Lagler Sándor: Kálmán Dezső) Kölesdre küldendők.-(Tolna m.)

Különfélék.

A *hőtelező polgári házasságról* szóló törvényjavaslat dec. hó 2-án terjesztetett az országgyűlés elé. E törvényjavaslatot úgy az országgyűlési pártok, mint az ország összes felekezetei rég várták, s kíváncsian lesték, mikép fogja e törvény a polgári házasság alapjául szolgáló elveket felállítani, hogy az a különböző vallásfelekezetek hitcikkelyei keretébe beilleszthető legyen.

Az előterjesztett s a napi sajtó által közre adott törvényjavaslatot az összes protestáns felekezetek örömmel üdvözölték, ugy különben a napi sajtó legnagyobb része is. Egyedül a róm. katolikus egyház nem fogadta e javaslatot kedvezően.

A protestánsoknak nem volt s nincs okuk e törvényjavaslatról félni; ez a protestántizmusnak további haladását jelzi. A javaslat a különböző vallásfelekezetekhez tartozóknak megadja a módot és alkalmat, hogy egy egységes házassági törvény szabványai szerint köthessenek házasságot.

A házasság megkötése felek hitelveit nem érinti, nem bántja, ki-ki saját hitelveit vallhatja tovább, a mikép eddig vallotta.

A törvényjavaslat a házasságkötés eddigi s jelenlegi formáját változtatja meg, midőn szabályozza azt, hogy minden házasság a polgári tisztviselő előtt kötendő (anyakörnyvezető, alispán, főszolgabíró, polgármester és consul), nem pedig a pap előtt, mint eddig; csak midőn a polgári tisztviselő által kiállított okmánynyal igazolva van a megkötött házasság, fordulhatnak a házastársak saját lelkészeikhez a papi áldás megadásáért.

E papi áldást a törvény nem rendeli, nem követeli, tehát a felek akarától, vallásosságától fog függni. Ez a pont az, a mi aggodalmat ad arra, hogy a vallásosságot a hívők gyakorolni fogják-é jövőben úgy, a mint eddig tették? s a saját hitelveik szerinti hitbuzgóság nem fog-é csökkenni?

Ez aggodalomnak van alapja, mert az emberi természetben fekszik a dolgok könnyebb elintézését keresni, s így itt is megtörténhetik az, hogy a hivek a polgári tisztviselő előtt az államtörvény kere-